

НАЦИОНАЛЕН ИНСТИТУТ НА ПРАВОСЪДИЕТО

София 1000, ул. „Екзарх Йосиф“ № 14, тел: 9359 100, факс: 9359 101
e-mail: nij@nij.bg, http://www.nij.bg

ОТЧЕТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ГОДИШНИЯ ПЛАН НА НИП ЗА ПЕРИОДА М. ЯНУАРИ - 30 ЮНИ 2017 Г.

Националният институт на правосъдието осъществява функцията си на обучителна институция на съдебната власт, като изпълнява приоритетите в учебната си дейност, утвърдени от Управителния съвет.

През периода м. януари - юли 2017 г. бяха предприети мерки за устойчиво повишаване на качеството на дейността на Националния институт на правосъдието в изпълнение на Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система чрез усъвършенстване на първоначалното обучение, профилиране на обучението съобразно специфичните потребности на целевите групи и въвеждането на електронни ресурси в съдебно обучение и неговото администриране.

НАЧАЛНО ОБУЧЕНИЕ НА КАНДИДАТИТЕ ЗА МЛАДШИ СЪДИИ И МЛАДШИ ПРОКУРОРИ

Усъвършенстването на модела на първоначалното обучение бе реализиран чрез:

- разработване на пилотна програма за обучение в електронен дистанционен формат на кандидатите за младши магистрати, посветена на етичните предизвикателства в бъдещата им работа.
- Бяха включени нови тематики и иновативни методи на обучение в изпълнение на актуализираната и допълнена програма за задължително първоначално обучение на кандидатите за младши прокурори в НИП. Отличното представяне на кандидатите за младши прокурори на проведените в периода 14-20 юни 2017 г. финални изпити е отражение на успешния формат на новата учебна програма.
- С оглед на измененията в Закона за съдебната власт от 2016 г., въвеждащи института на младшия следовател, НИП прие програма за задължително първоначално обучение на кандидатите за младши следователи (утвърдена с протокол № 99/02.06.2017г. от Управителния съвет на НИП). Курсистите от първия выпуск следва да започнат обучение през есента на 2017г.
- На свое заседание на 1 ноември 2016 г. Съдийската колегия на ВСС взе решение за създаване на работна група за изготвяне на проект на Правила за дейността на съдията-наставник в изпълнение на разпоредбата на чл. 242, ал. 2 от Закона за съдебната власт. В изпълнение на горепосоченото решение, работна група в състав: двама представители на ВСС и директора на НИП изготви проект на Правила за дейността на съдията-наставник, който бе депозиран във ВСС на 08.03.2017г. Целта на новите правила е да уредят правния статут на съдии-наставници, като бъдат отчетени измененията в ЗСВ и изводите, формулирани в рамките на натрупаната до момента десетгодишна практика.

НИП изготви проект на правила за дейността на прокурора-наставник, който бе предоставен на вниманието на прокурорската колегия на ВСС. Насрочено е заседание на Комисията по атестирането и конкурсите при Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет за обсъждане на правилата на 25 юли 2017 г.

- На 15.06.2017 г. Управителния съвет на НИП прие изменения и допълнения във Вътрешните правила за организацията и реда на учебната дейност, подбора и възнаграждението на преподавателите в НИП, насочени към усъвършенстването на процедурата за определяне на постоянни преподаватели. Създадената възможност за

избор на постоянни преподаватели в задължителното първоначално обучение между временните преподаватели, включени в утвърдения от Управителния съвет на НИП списък, бе приложена в рамките на проведените процедури за избор на постоянни преподаватели на кандидатите за младши съдии и кандидатите за младши следователи през м. юли т.г.

• На 30 юни 2017 г. единадесетият выпуск на кандидатите за младши съдии и кандидатите за младши прокурори успешно завърши обучението си. Подготовката и провеждането на обучението на кандидатите за младши магистрати обхваща текуща дейност, свързана с прилагането на учебните програми, утвърдени от УС на НИП и организиране на учебния процес. Във връзка с подготовката на финалните изпити по чл. 258, ал. 2 ЗСВ бяха проведени 3 четиридневни работни срещи на изпитните комисии. Организираха се 3 писмени и 3 устни финални изпита, в резултат на които 18 кандидати за младши съдии и 29 кандидати за младши прокурори завършиха обучението си. Средният успех на кандидатите за младши прокурори от випуска е 5,84, а на кандидатите на младшите съдии - 5,73. Ново назначените младши съдии започват работа в шест окръжни съдилища, а младшите прокурори - в 15 районни прокуратури. На официална церемония в Националния институт на правосъдието младшите магистрати получиха свидетелства за завършено задължително първоначално обучение (изгответи в нов формат), плакети с гравирана клетва, както и решенията на ВСС за назначаването им в органите на съдебната власт.

• В рамките на **задължителната начална квалификация** на ново назначени съдии и прокурори през първото полугодие на 2017 г. бяха проведени 7 обучения - 5- за ново назначени съдии в районен съд и 2- за ново назначени прокурори в районна прокуратура, в които взеха участие 85 ново назначени съдии и 87 ново назначени прокурори.

• През отчетния период **36 съдии, назначени в административните съдилища, преминаха обучения за задължителна текуща квалификация** при повишаване в длъжност или специализация.

ОБУЧЕНИЕ НА МАГИСТРАТИТЕ И ДРУГИ ЛИЦА ПО ЧЛ. 249, АЛ. 1, Т. 2 ОТ ЗАКОНА ЗА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ

През периода м. януари-юни 2017 година в рамките на текущото обучение на магистратите и другите лица по чл. 249, ал. 1, т. 2 от Закона за съдебната власт, бяха проведени **81 обучителни дейности** (присъствени централизирани и регионални обучителни дейности) с участието на **2 524 обучаеми** (1 753 съдии, 246 прокурори, 22 следователи, 39 служители МП, 50 служители МВР, 5 служители в ДАНС, 130 съдебни помощници, 7 прокурорски помощници, 117 съдебни служители, 1 инспектор ИВСС, 31 държавни съдебни изпълнители, 4 съдии по вписванията, 20 служители от Агенция по вписванията, 4 експерти от Националното бюро за контрол на СРС, 76 адвокати, 8 чуждестранни магистрати, 5 експерти от „ЦКЗ“ в Администрация на МС, 2 експерти от „НФ“ в Администрация на МС, 4 одитори от ИА „Одит на средствата от ЕС“, водени от 165 преподаватели (156 български и 9 международни експерти).

В началото на 2017 г. бе въведена **система за електронно заявяване и отчитане на потребностите от обучение на магистратите и съдебните служители, която се утвърди като основен ресурсен инструмент в подготовката, провеждането и обобщаването на информацията от проведените обучения**. Основните компоненти на иновативния модел включват подаването на електронни заявки и попълването на електронни въпросници и анкети към обучението.

По проекта "Качествено професионално обучение за повишаване ефективността на правосъдието", осъществяван от НИП по Оперативна програма "Добро управление" бе въведен **подходът на профилирано обучение съобразно потребностите на конкретните целеви групи**. Ключова характеристика на новия подход е отчитането спецификите на всяка от целевите групи съобразно процесуалните роли (съдии,

прокурори, следователи), компетентността (магистрати на върховно, апелативно, окръжно и районно ниво) и индивидуалната експертиза на участниците в обучениета.

В рамките на процеса на планиране приоритетно се обособиха следните обучения по целеви групи и тематики:

1. Обучения на съдиите от Върховния касационен съд, Върховния административен съд и прокурорите от Върховна касационна прокуратура и Върховна административна прокуратура

Беше разработен **европейски обучителен каталог за представителите на върховната магистратура**, наситен с обучителни дейности и дискусационни срещи по теми, свързани с правото на ЕС, прилагането на стандартите на Хартата за основните права и Европейската конвенция за правата на човека. По каталога бяха организирани 8 целеви обучения, насочени към прилагането на правото на Европейския съюз и практиката на Съда на ЕС и Европейския съд по правата на човека Тематиките, форматът и преподавателите на тези обучения се изготвиха съвместно с Върховния касационен съд, Върховния административен съд и Върховната касационна прокуратура:

- По инициатива на Върховния административен съд бе проведена **среща-дискусия** по прилагането на Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове с участието на съдиите от Върховния административен съд и Административен съд София-град, представители на дирекция "Правна" на Министерския съвет, на дирекция "Централно координационно звено" на Министерския съвет, както и на Сертифицирация и Одитния органи към Министерството на финансите по оперативните програми, финансиирани от ЕС. Срещата-дискусия се организира в рамките на бюджета на НИП в допълнение на предвидените обучителни дейности в утвърдения годишен план.

- По инициатива на наказателната, гражданска и търговската колегия на Върховния касационен съд се проведоха **4 обучения** по прилагането на правото на ЕС и Хартата за основните права с участието на българските съдици в Съда на ЕС, Общия съд и Европейския съд по правата на човека както и изтъкнати университетски преподаватели в областта на европейското право. Две от обученията се организираха в рамките на проекта на НИП "Качествено професионално обучение за повишаване ефективността на правосъдието". Останалите две обучителни дейности, бяха проведени в допълнение на предвидените обучителни дейности в утвърдения годишен план, както следва:

- Публичната лекция на съдия Марияна Кънчева, Общ съд ЕС на тема "Административният съдия и Европейският съюз. Обща система на европейското административно правосъдие" за съдиите и съдебните помощници от Върховния административен съд, Административен съд София-град и Административен съд София област;
- Обучение "Ролята на националния съдия и механизми за определяне приложимостта на правото на ЕС. Тълкуване на правото на ЕС. Практика на Съда на ЕС като източник на правото на ЕС" за съдиите и съдебните помощници от Търговската колегия на Върховния касационен съд с лектор доц. д.ю.н. Атанас Семов.
- Българският съдия в Европейския съд по правата на човека представи актуални тенденции в практиката на Европейския съд по правата на човека в **2 обучения** в дискусационен формат с участието на съдици от Върховния касационен съд, Върховния административен съд и прокурори при Върховна касационна прокуратура и Върховна административна прокуратура.

- През м. юни - юли 2017 г. Националният институт на правосъдието организира за първи път **модулно обучение по европейско право за магистратите от върховните съдилища и прокуратури, включващо единмесечен цикъл от лекции и практически занятия по тази тема**. Модулното обучение се организира по инициатива на Върховния

касационен съд в допълнение на предвидените обучителни дейности в утвърдения годишен план. **34 участници (21 съдии от ВКС, 3 прокурори от ВКП, 5 прокурори от ВАП, 5 съдебни помощници от ВАС)** получиха сертификати за участие в модулното обучение.

Всички представители на върховната магистратура, участвали в обучителните дейности на НИП, получиха електронен достъп до обучителните материали, публикувани във Виртуалната читалня в рамките на Портала на електронното дистанционно обучение.

2. Засилването на европейското измерение в съдебното обучение се реализира и чрез пилотната инициатива на НИП за организиране на Европейска седмица на съдебното обучение, посветена на подписането на Договора за присъединяването на България към Европейския съюз на 25.04.2005 г. и десетгодишнината от влизането му в сила на 1 януари 2007 г., включваща поредица от обучителни дейности, насочени към ефективното прилагане на правото на ЕС и спазването на стандартите на Европейската конвенция за правата на човека. В рамките на европейската седмица (18 - 26 април 2017 г.) бяха обучени 304 съдии, прокурори, служители на Министерството на правосъдието и Министерство на вътрешните работи, съдебни и прокурорски помощници, адвокати и магистрати от други страни-членки на ЕС.

3. Бяха въведени нови подходи при разработването на програмите по право на ЕС, отчитащи процеса на транспорниране на ключови правни инструменти на вторичното право на ЕС:

- Във връзка с въвеждането на Директива 2014/41/EС относно Европейската заповед за разследване по наказателноправни въпроси Националният институт на правосъдието организира работна среща на националната съдийска и прокурорска мрежи за международно сътрудничество по наказателни дела по правните и практически положения на националната позиция на България по Директивата. Изтеклият срок за въвеждане¹ на този основополагащ инструмент обоснова необходимостта от дискусия за подходите на останалите държави-членки на Европейския съюз при транспорнирането му с участието на заместника на националния представител на България в Евроджъст, националния представител на Република България в Съвместния надзорен орган на Евроджъст и заместник-председател на Върховния касационен съд, представители на Министерството на правосъдието и членовете на националната съдийска и прокурорска мрежи за международно сътрудничество по наказателни дела. Работната среща се организира в рамките на бюджета на НИП в допълнение на предвидените обучителни дейности в утвърдения годишен план.

Директива 2014/41 бе предмет на дискусия и в рамките на обучението на тема "Международно сътрудничество по наказателни дела. Европейска заповед за арест", включено в Кatalog+ на Европейската мрежа за съдебно обучение. Заедно с българските магистрати, 10 прокурори и съдии от страни - членки на ЕС обсъждаха международноправните инструменти за взаимопомощ по наказателни дела.

- Новата процедура за запор на банкови сметки, въведена с изменението в Гражданско-процесуалния кодекс (ДВ, бр. 13/07.02.2017), транспорниращ Регламент (ЕС) № 655/2014, бе основен акцент на обучението на тема "**Компетентност, признаване и изпълнение по граждански и търговски дела - Регламент 1215/2012 относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела. Европейска заповед за запор на банкови сметки. Европейска заповед за плащане**", разработено по проекта „Качествено професионално обучение за повишаване ефективността на правосъдието“. Програмата се изготви с участието на преподаватели, членове на Националната съдебна мрежа по граждански и търговски дела.

¹ на 22.05.2017

• На 23.06.2017 г. НИП организира за първи път уебинар на тема "Електронни ресурси за търсене на практика на Съда на ЕС и законодателство на ЕС". Същностна характеристика на уебинара е дистанционният контакт на аудиторията с преподавателите от Люксембург, български експерти в Общия съд на ЕС. Бяха представени и обсъдени ресурсите за търсене на практика на Съда на ЕС и законодателството на ЕС, както и възможностите за информация от допълнителните бази данни на Службата за публикации на ЕС, порталът E-Justice Portal и електронната страница на Европейския съд по правата на човека.

4. Подходът на профилиране спрямо потребностите на обучаемите бе приложен и по отношение на обучението, организирани с оглед **актуалните изменения в нормативната уредба и практически проблеми в правоприлагането**. Във връзка с измененията в **Търговския закон**, обнародвани в брой 105 на Държавен вестник от 30.12.2016 г., НИП изготви пакет от обучения за съдиите по търговски дела по апелативни райони в страната. Освен обучението по Търговския закон, НИП подготви и практическо обучение за съдиите от окръжните и районните съдилища по приложението на **Закона за особените залози** във връзка с измененията в нормативната уредба относно извършването на действия по вписване и заличаване на особени залози и изпълнение върху заложено имущество.

Специализирани обучителни модули в областта на Търговския закон, Закона за особените залози и изпълнителното производство се разработиха и организираха за държавните съдебни изпълнители.

Експертите към ИВСС и инспекторите към Инспектората на министъра на правосъдието също бяха включени в обучението по Търговския закон и Закона за особените залози, като обучителната програма бе адаптирана съобразно техните потребности. **244 участници (153 съдии, 6 експерти към ИВСС, 7 инспектори към Инспектората на министъра на правосъдието, 3 съдебни помощници, 1 съдия по вписванията, 62 държавни съдебни изпълнители, 12 адвокати)** бяха обучени по новите производства по Търговския закон и Закона за особените залози.

5. Развиването на самообучителни ресурси (наръчници и помагала) в електронен формат на разположение на магистратите и съдебните служители, е ключов елемент в създаването на подкрепяща обучителна среда за прилагането на правото на ЕС и спазването на основните права. Тази нова тенденция се обособи в обучителната дейност на Института като постоянно направление чрез:

- Разработване на тематично помагало по Европейско право, отговарящо на потребностите от практическо издание за българските магистрати, отразяващо тенденциите в натрупаната национална съдебна практика в светлината на развитието на правната система на Европейския съюз. Автори на помагалото са съдия Александър Арабаджиев, Съд на Европейския съюз, проф. Евгени Танчев, Генерален адвокат в Съда на ЕС, съдия Александър Корнезов, Общ съд на ЕС, проф. Жасмин Попова, Институт по правни науки към БАН, гл. ас. д-р Ст. Костов, преподавател по право на ЕС в Софийския университет. Изданието с работно заглавие "Помагалото за прилагане на правото на ЕС от националните съдилища" се предвижда да излезе през м. ноември 2017 г., в навечерието на българското председателство на Европейския съюз.

- В рамките на проектно предложение "Иновативни продукти и услуги в обучението, предоставяно от НИП", подадено в Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Европейския съюз ИСУН 2020 по Оперативна програма "Добро управление", е предвидено разработването на комплекс от самообучителни ресурси в електронен и печатен формат в различни тематични направления съобразно потребностите на магистратите и съдебните служители.

- Предвиждаме разработването и издаването на нови самообучителни ресурси в областта на гражданското и наказателното материално и процесуално право в светлината на Европейската конвенция по правата на човека и Хартата за основните права въз основа на издадените помагала по Оперативната програма "Административен

"капацитет" през 2014 г. Тази инициатива е предложена от НИП в рамките на участието му в подготовката на концепция по Програма "Правосъдие" на Норвежкия финансов механизъм 2014-2021 и изготвянето на предефиниран проект по Програмата.

6. Въвеждане на интегриран подход в обучението по Хартата за основните права и Европейската конвенция за правата на човека, отчиташ Препоръка Rec (2004) 4 на Съвета на Европа и добрите практики на Европейската мрежа за съдебно обучение.

В съответствие с Препоръка Rec (2004) 4 на Съвета на Европа НИП възприе интегрирания подход в обучението по права на човека - освен като обособена тема в специализираните семинари, обучението се осъществява хоризонтално - като съставна част в програмите по наказателно право, гражданско право, административно право и процес. Интегрираният метод на обучение предполага включването на стандартите на Конвенцията и относимата практика на Европейския съд по правата на човека в обучението по национално право. **Организираните от началото на годината инициативи също отразяват този подход:**

- Във връзка с измененията на Закона за юридическите лица с нестопнска цел и преминаването на регистърното производство към Агенцията по вписванията съвместно с Министерството на правосъдието и Съвета на Европа организирахме обучение за служителите на Агенцията. Прилагането на новите разпоредби беше разгледано в контекста на чл. 11 от Европейската конвенция за правата на човека и относимите решения на Европейския съд по правата на човека срещу България;
- В областта на административното правораздаване съвместно с Върховния административен съд разработихме обучение за съдии от административните съдилища, в което принципът за пропорционалност по чл. 6 от АПК се разгледа в светлината на практиката на Съда на ЕС и на Европейския съд по правата на човека;
- Съвместно със съдии от Върховния касационен съд организирахме пилотно обучение по прилагането на принципа "Ne bis in idem" при конкуренция между наказателната отговорност и административнонаказателната отговорност спрямо едно лице за едно и също деяние. Принципът беше анализиран от гледна точка на практиката на Съда на ЕС и на Европейския съд по правата на човека.
- Във връзка с последните изменения на Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража, насочени към ефективността на вътрешноправните средства за защита и нововъведеното превантивно средство за защита, с подкрепата на Доверителния фонд за правата на човека на Съвета на Европа² организирахме 3 обучения - кръгли маси по апелативни райони с участието на съдии от административните съдилища, прокурори от окръжните прокуратури, представители на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" на Министерството на правосъдието и служители на затворническата администрация. По време на дискусийте измененията в закона бяха обсъдени в контекста на чл. 3 от Конвенцията.

4. Обучителни дейности, подпомагащи изпълнението на мерките, заложени в Плана за действие за 2017 г. за изпълнение на препоръките от Доклада на ЕК от 25.01.2017 г. по Механизма за сътрудничество и оценка

В рамките на проекта „Качествено професионално обучение за повишаване ефективността на правосъдието”, бяха организирани практически обучения с участието на съдии, прокурори и разследващи органи по следните теми:

- Процесуални нарушения в досъдебното производство. Практически въпроси, свързани с ефективното разследване по наказателни дела в контекста на спазването на стандартите на Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи;

² Кръглите маси са организирани по проект „Подкрепа за прилагане на решенията на ЕСПЧ и стандартите и препоръките на Европейския комитет за предотвратяване на изтезанията и нечовешкото или унизително отношение или наказание (КПИ) (с фокус върху реформата на затворите)“.

- Специални разузнавателни средства – разрешаване, използване, контрол. Обучението се проведе в дискусионен формат с участието на председатели на окръжните съдилища и техни заместник-председатели, разрешаващи органи във връзка с използването на специални разузнавателни средства, прокурори от окръжните прокуратури, служители на Министерството на вътрешните работи, Държавна агенция „Национална сигурност”, Държавна агенция „Технически операции” и Националното бюро за контрол на СРС;
- Поредица от обучения в областта на съдебните експертизи.³

5. Паралелно с тези централизирани инициативи, в рамките на Програмата за регионални обучения на съдилищата и прокуратурите в страната се провежда комплекс от обучения по данъчни престъпления, пране на пари, корупционни престъпления; организирана престъпна дейност; ефективно разследване на наказателни дела в съответствие със стандартите на ЕКПЧ. През 2017 - 2018 г. Програмата за регионални обучения се реализира по проект "Качествено професионално обучение за повишаване ефективността на правосъдието" в партньорство с 55 съдилища. За периода м. януари-юни 2017 в Регионалната програма са обучени 1 093 участници (880 съдии, 53 прокурори, 4 следователи, 11 служители МВР, 3 съдии по вписванията, 46 съдебни помощници, 17 държавни съдебни изпълнители, 1 инспектор ИВСС, 62 съдебни служители и 16 адвокати).

6. В поредица от обучения и работни срещи от началото на годината създадохме възможности за надграждането на знанията и уменията на административните ръководители в органите на съдебната система

Във връзка с разработването на нови обучителни модули за административните ръководители и обсъждането на приложението на Закона за специалните разузнавателни средства, НИП инициира провеждането на работна среща на председателите на окръжните съдилища. Освен контрола върху специалните разузнавателни средства, в рамките на работната среща беше представена дейността на Националния институт на правосъдието, свързана с обучение на председателите на съдилищата, както и бе осъден институтът на съдията-наставник. Работната среща се проведе в допълнение на предвидените обучения в годишния план за учебната дейност на НИП, като разходите за нея бяха поети от бюджета на Института.

По проекта "Качествено професионално обучение за повишаване ефективността на правосъдието" Националният институт на правосъдието разработи два учебни модула за административни ръководители на съдилищата. 25 председатели на съдилища бяха обучени в пилотно проведеното обучение. Изготвената програма на обучението отрази предложенията на административните ръководители на окръжните съдилища, формулирани в рамките на работна среща, организирана от НИП през м. февруари т.г.

В Портала за електронно обучение бе създаден специализиран форум на административните ръководители на окръжните съдилища.

7. Обучения по Комуникационната стратегия на съдебната власт (2014 - 2020)

В изпълнение на Комуникационната стратегия на съдебната власт 2014-2020 Националният институт на правосъдието разработи учебни програми, насочени към магистратите, експертите „Връзки с обществеността“ и съдебните служители, съвместяващи основната си дейност с функции по обезпечаването на контактите с медиите. Бяха проведени 2 обучения, предназначени за съдии, определени за контакти

³Основни проблеми на съдебните експертизи. ДНК експертизи (по проект на Обучителния и научен център на съдебната власт, Холандия); Криминалистични експертизи; Съдебномедицински и съдебнопсихиатрични експертизи.

с медиите, прокурори-говорители и експерти „Връзки с обществеността” в органите на Прокуратурата.

8. През първото полугодие на 2017 г. бе възобновена и надградена програмата за развиващие на преподавателските умения „Обучение на обучители” на Националния институт на правосъдието. Преподавателският екип, съставен от магистрати и експерти в съдебното обучение, разработи иновативна програма, отчитаща потребността от развиващето на специфични преподавателски умения и методическите насоки на Европейската мрежа за съдебно обучение.

За периода октомври - декември 2017 г. предвиждаме следните допълнения към обучителните дейности, включени в годишния план на Института:

1. Обучение на съдиите от Търговската колегия на Върховния касационен съд на тема "Заштита на потребителите. Практика на СЕС" със съдия Марияна Кънчева от Общия съд на ЕС, датата предстои да бъде уточнена;
2. Обучение "Корупционни престъпления" за съди, прокурори и следователи; датата предстои да бъде уточнена;
3. Обучение "Особени залози" за съди, които разглеждат гражданско и търговски дела; датата предстои да бъде уточнена.

ОБУЧЕНИЯ ЗА СЪДЕБНАТА АДМИНИСТРАЦИЯ И СЪДЕБНИТЕ ЗАСЕДАТЕЛИ

Националният институт на правосъдието организира 28 обучения и дискусионни срещи с целева група – администрацията на съдебната власт и съдебните заседатели, в които се включиха **833 участници** (525 служители от администрацията на съдилищата, 120 служители от органите на Прокуратурата, 10 експерти от администрацията на ИВСС, 154 съдебни заседатели, 24 други експерти).

През месец март 2017 г. беше проведено Начално обучение за новопостъпили съдебни служители от специализираната администрация на съдилищата, в което взеха участие 30 служители със стаж до 6 месеца. В същия период бе проведено и обучение „Въведение в работата на администрацията на Прокуратурата”, в което се включиха 30 участници.

Проведените 10 обучения за текущо обучение на съдебни служители бяха на следните теми: „Работа по гражданско дела”, „Съдебно сътрудничество по гражданско и търговски дела”, „Работа по наказателни дела”, „Работа по търговски и фирмени дела и дела по търговска несъстоятелност”, „Работа с архивни дела”, „Комуникационни умения и изпълнение на Комуникационната стратегия на съдебната власт 2014 - 2020 г.”, „Етично поведение на съдебния служител”, „Управление на човешките ресурси. Организационно поведение и управление на стреса”, „Опреснителна граматика”

От проведените през първото шестмесечие обучения за съдебни служители, 19 бяха финансиирани по проект „Качествено професионално обучение за повишаване ефективността на правосъдието”, финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, а останалите три обучения бяха проведени с бюджетно финансиране.

На 7 април 2017 г. в Националния институт на правосъдието бе организирана Кръгла маса на тема „Професионалното обучение на съдебната администрация. Съдебният служител – ключов фактор за работата на съдебната власт”. Събитието бе организирано съвместно с Висшия съдебен съвет, под патронажа на Министъра на правосъдието и Министъра на образованието и науката и в сътрудничество със Сдружението на администрацията на органите на съдебната власт, като в него се включиха 43 участници – магистрати и съдебни служители, представители на ИВСС,

Столична община и университетски преподаватели. Кръглата маса се организира в допълнение на предвидените обучителни дейности в годишния план на Института.

В резултат на проведената в рамките на кръглата маса дискусия, Националният институт на правосъдието предприе действия за включване в Списъка на професиите за професионално образование и обучение на специалност, формираща професионалните компетенции, необходими за специализираната съдебна администрация, и разработването на съответните държавни образователни изисквания.

За периода м. септември - декември 2017 г. предвиждаме провеждането на следните допълнителни обучения за съдебни служители:

1. "Работа в служба "Архив""", 18-20.09.2017 г., за съдебни служители от съдилищата;
2. "Зашита на личните данни в съдебната система", 27-29.09.2017 г., за съдебни служители от прокуратурата;

Обучения на съдебните заседатели

С изменението на Закона за съдебната власт (ДВ, бр. 62 от 2016 г.) на Националния институт на правосъдието, съвместно със съдилищата, бе възложено организирането и провеждането на начално обучение на съдебните заседатели през първите три месеца от техния мандат.

В рамките на отчетния период НИП разработи учебна програма и Наръчник на съдебния заседател. Наръчникът е разпространен в съдилищата, като неговата електронна версия е публикувана на интернет страницата на НИП. За положилите клетва през отчетния период съдебни заседатели бе организирано начално обучение в определения от ЗСВ тримесечен срок. В проведените 5 обучения в РС Трън, РС Кюстендил, РС Дупница и Специализирания наказателен съд бяха обучени 154 съдебни заседатели.

ДЕЙНОСТ НА УЧЕБНО - ИНФОРМАЦИОННИЯ ЦЕНТЪР

В съответствие с формата и предназначението на **електронното обучение** в НИП, в отчетния период са проведени: 18 обучителни събития (6 обучения и 1 присъствена среща по бюджет, 1 обучение по програма „HELP в 28-те“ на СЕ и ЕС и 10 обучения по проект „Качествено професионално обучение за повишаване ефективността на правосъдието“, финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, с общо **770 обучаеми** от които: съдии - 266, прокурори - 119, следователи - 12, служители в МВР - 1, съдии по вписванията - 36, кандидати за младши съдии - 18, кандидати за младши прокурори - 29, съдебни помощници - 73, прокурорски помощници - 8, държавни съдебни изпълнители - 11, съдебни служители - 194, други - 3, водени от 29 български преподаватели.

В рамките на дистанционното обучение по проекта "Качествено професионално обучение за повишаване ефективността на правосъдието", осъществяван по Оперативна програма „Добро управление“ за първи път се приложи моделът на създаване на **електронна изследователска общност** като ресурс за разработване на обучения по нови теми и иновативни формати. Към 30.06.2017 г. НИП работи по три изследователски проекта, насочени към производствата по Закона за наследството, Закона за устройство на територията и престъплението измама. Въведеният подход обезпечава обогатяването на каталога на НИП с практически обучения.

В изследователска работа на тема "**Производства по Закона за наследството**" са включени **16 съдии** от районни, окръжни и апелативни съдилища.

В обхвата на изследователската общност по „**Престъплението „Измама“**. Съдебна практика. Материално правни и процесуални проблеми“ са включени **27**

участници (16 съдии, 8 прокурори, 1 следовател, 1 старши разследващ полицай и 1 съдебен помощник).

В състава на изследователската общност по тема „**Правни аспекти на устройство на територията**“ са включени **16 съдии** от ВАС и административните съдилища.

Въвеждане на иновативни електронни ресурси в съдебното обучение

НИП разработи проектно предложение "Иновативни продукти и услуги в обучението, предоставяно от НИП" в Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Европейския съюз ИСУН 2020 по Оперативна програма "Добро управление". Основните обучителни дейности на проектното предложение предвиждат:

- осъществяването на иновативен модел на специализирано присъствено обучение в областта на административното правораздаване в партньорство с Върховния административен съд;
- провеждане на чуждоезикови обучения по английски език и френски език в присъствен и дистанционен формат. Във връзка с тази инициатива през м. юни 2017 г. бе проведено електронно проучване на интереса на магистратите и съдебните служители към провеждането на езикови обучения. В рамките на проучването беше електронно обработена информация от 2240 представители на целевата група, които имат готовност да се включат в езикови обучения на Националния институт на правосъдието.
- създаване на самообучителни ресурси - наръчници и помагала, подпомагащи магистратите и служителите в съдебната администрация в развитието на компетентности и умения;
- провеждане на иновативни дистанционни обучения;
- внедряване на информационна система за управление на работните процеси, заявяване, подготовка и отчитане на обученията, както и провеждане на обученията в безхартиена среда.

Във виртуалната читалня на НИП са предоставени учебни материали по гражданско, търговско, наказателно, административно, европейско и международно право, като към 30.06.2017 г. същите са използвани от 237 представители на целевата група, както следва:

- Учебни материали по гражданско и търговско право - 93 читатели;
- Учебни материали по наказателно право - 112 читатели;
- Учебни материали по европейско и международно право - 89 читатели;
- Учебни материали по административно право - 45 читатели.

През периода януари – юни 2017 фондът на **библиотеката**⁴ беше обновен с 61 тома специализирана литература на стойност 1201,67 лв. Бяха дигитализирани части (корица, съдържание, увод) от 420 библиотечни единици. Тези дигитални съдържания са достъпни през онлайн каталога на библиотеката.

НИП е във взаимодействие с Министерството на правосъдието за подписване на споразумение за сътрудничество за постигане на следните цели:

⁴ Статистиката за работата на библиотеката за периода показва 62 регистрирани читатели; 260 заети библиотечни единици; 203 ползвани в читалня библиотечни единици; 65 ползвани в читалня специализирани периодични издания; 25 библиографски справки; 192 сканирани документи от библиографски справки; 25 принтирани документа; 1224 нови библиографски описания на статии в онлайн каталога.

- запазване на ценни и редки правни издания (книги и периодика) от фонда на Министерството чрез тяхното съхраняване и дигитализиране;
- създаване на гаранции за съвместно отговорно използване на съхранените и дигитализирани ресурси;
- осигуряване на контролиран достъп до същите при спазване на Закона за авторското право и сродните му права;
- обмен на библиотечни единици от взаимен интерес.

Дейността на Европейския документационен център (ЕДЦ) за отчетния период включва:

- получаване на официални издания на Съюза по силата на статута на НИП като ЕДЦ (публикации на Европейски парламент, Съвет на Европа, Европейска комисия, Съд на Европейския съюз, Сметна палата и др.);
- получаване на обща документация като част от мрежата за информационни услуги EUROPE DIRECT;
- разпространение на информационни материали;
- осъществяване на периодичен директен обмен на информация чрез бюрото за информация и документация на Европейската комисия.

В периода 01.01.2017 г. - 30.06.2017 г. **интернет страницата на НИП** бе посетена от 19 416 потребители. Констатиран е ръст в сравнение със същия период на 2016 г. от общо 975 посещения. НИП разработва нова официална интернет страница, предвидена да стартира до края на годината.

В сътрудничество с Българска асоциация за европейско право НИП чрез Екстрапет системата си предостави на магистратите и съдебните служители достъп до електронните версии на всички броеве на списание „Европейски правен преглед”, от 2011 г. до момента.

НИП сключи договор с издателска къща „Оксфорд Пъблишинг Лимитид” за предоставяне на авторски права върху електронна версия на „Право на Европейската конвенция по правата на человека” на Дейвид Харис, Майкъл О'Бойл, Едуард Бейтс, Карла Бакли и Колин Уорбрик, трето издание на български език. Към момента Институтът има право да предостави достъп до изданието на 5000 представители на целевата си група.

МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

В рамките на международните обучения и инициативи, провеждани от НИП през отчетния период взеха участие 178 български магистрати и съдебни служители. НИП бе домакин на серия от обменни програми, обучения и посещения, в които участваха 108 чуждестанни магистрати и експерти.

• По обменната програма на Европейската мрежа за съдебно обучение 23 български магистрати се включиха в работни посещения в Съда на ЕС, ЕСПЧ, Евроджъст и други институции на ЕС. НИП осъществи специализирани и двустранни обмени за 9 български и 31 чуждестранни съдии и прокурори.

• НИП бе домакин на първия полуфинал на състезанието за младши магистрати „ТЕМИС”. 3 кандидати за младши прокурори представиха пред свои колеги от 10 страни-членки на ЕС темата „Европейското законодателство и националното му измерение при вземане предвид на присъди, постановени в държавите-членки на Европейския съюз в хода на новообразувани наказателни производства“. През месец май .2017 г. в Брюксел, българският отбор от 3 кандидати за младши съдии взе участие във втория полуфинал на „ТЕМИС“ в областта на европейското семейно право, като представи темата „Привременни мерки по дела за родителска отговорност с

международн елемент". Българските отбори се представиха отлично и получиха висока оценка от международното жури.

- 15 магистрати се включиха в обучението на Академията по европейско право (EPA), по темите „Европейско антидискриминационно право и права на човека“ и „Европейско наказателно и екологично право“.
- 14 съдии, прокурори и следователи от специализираните наказателни съдилища и прокуратури взеха участие в обучението на Френската школа на магистратурата на тема "Тероризъм и основни права: събиране на доказателства и разследване" и „Работа с медиите при случаи на тероризъм“.
- 1 младши прокурор се включи в Международното лято училище за младши магистрати от Югоизточна Европа, организирано Регионална антикорупционна инициатива съвместно с Централното бюро за антикорупция на Полша и с подкрепата на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа.
- 2 съдии взеха участие в обучение на тема "Трансгранично сътрудничество по граждански, семейни и търговски дела", организирано от Европейски институт по публична администрация.
- 21 магистрати участваха в организираните учебни посещения в ЕСПЧ и Съда на ЕС, организирани в рамките на безвъзмездната финансова помощ на Фонда за двустранни отношения към Програма BG 14 на Норвежкия финансов механизъм, 2009-2014 г. и проектно предложение "Иновативни продукти и услуги в обучението, предоставяно от НИП", подадено в Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Европейския съюз ИСУН 2020 по Оперативна програма "Добро управление".
- участие на директора на НИП в двадесетото Общо събрание на Европейската мрежа за съдебно обучение (EMCO), проведено в периода 21-23 юни 2017 г.

МИГЛЕНА ТАЧЕВА
ДИРЕКТОР